

2 יוני '72

אלעל לחוץ לארץ. אולם הכתבים לא יכלו לקבוע את המנגינה, לולא הסכימו לכך הנה העיתונים.

★ ★ ★

מדוע? אחת הסיבות טמונה בעובדה פשוטה מאוד: במשך ימיה השביתה בלבד הוציא אה הנהלת אלעל סכום של 50 אלף לירות על מודעות, שחולקו לכל העיתונים הימניים. עיתון כמו הארץ, למשל, זכה ב-7 שבועיים אלה במודעות של אלעל בסכום של 3000 עד 5000 ל"י.

בן-זר

איזה מנהל עיתון מוכן להתר על סכום כזה? מי מוכן להתחלק בגורלו של העולם הזה? למחרת השביתה הירצה אפרים בן-אריזי בפני העיתונאים. באחד מקטעי הנאום, שהארץ הכתירה בכותרת "שב-חיים לעיתונות", שיבח מנהל אלעל ב-

מילים חמות מאוד את העיתונות הישראלית (היומית), על שגינתה פה אחד את אצ"א. רצה המיקרה ובדיוק מתחת לקטע זה פירסם הארץ מודעת-ענק של אלעל, בה הודיעה החברה על חידוש טיסותיה. מודעה זו, שהכילה רק מילים מעטות, תפסה כמעט את כל העמוד — דבר נדיר למדי בשוק המודעות. מחירה של מודעה יחידה זו בלבד היה כאלף לירות.

★ ★ ★

אין אנתנו מתנגדים למודעות של אלעל. להיפך. אנו שמחים להעמיד את עמודינו לרשות כל חברה. אולם אנתנו רוצים להיות בטוחים בדבר אחד: שהחברה תיתן לנו את המודעות מפני שהיא רוצה להעזר בתפוצה ההמונית של שבועון זה כדי למכור את סחורותיה או את שירותיה — ולא מפני שהיא רוצה להשפיע על קו המערכת בעניין ציבורי כלשהו.

עמדה זו עולה לנו בכסף רב. פעם פירטנו במדור זה את הנזק הכספי שנגרם ל-7 שבועון זה כתוצאה מן החרם הכלכלי של ממשלת ישראל עלינו (בה בשעה שאותה ממשלה אינה מתנזרת כלל מגביית מס הכנסה אצלנו). לפי החשבון שערכנו, כבר הגיע נזק זה, במשך 13 שנה, לסכום של מיליוני ל"י. כפי שמוכיחה העובדות ה-7, יש להוסיף לכך סכום גדול שני — הנזק שנגרם לנו על-ידי אירצוננו למכור את מצפוננו לחברות מסחריות תמורת כסף. איך בכל זאת יכול העולם הזה להחזיק מעמד ולהתבסס — למרות שהוא כמעט העיתון היחיד במדינה שאינו מקבל תמיכה או הקצבה מידי שום מפלגה, אירגון, הסדרות או מוסד?

התשובה העיקרית טמונה במילה אחת: תפוצה. רק הודות לתפוצתו יכול העולם הזה להתקיים, ורק הודות לתפוצתו הוא יכול להרשות לעצמו לשחות נגד הזרם, כאשר, כדברי מר בן-אריזי, "כל העיתונות, פה אחד" נוקטת עמדה הפוכה. מוסר ההשכל: אם קורה לך, לעיתים, ש-7 אמצעי מסויים, בו נוקט העולם הזה, לצורך הגברת תפוצתו, אינו מוצא חן בעיניך — זכור במקום מה הוא בא.

איש כפי

בשיא שביתה אצ"א, פגש אחד מעורכי העולם הזה במיקרה בפיקד בכיר של אלעל. הלה הגיד בראשו ברחמנות, "הנה היתה לכם הזדמנות מצויינת לתקן את היחסים שלכם עם אלעל", אמר, "ואתם קילקלתם אותם! הלכתם ותמכתם בשובתים!" אותו פקיד ידע את אשר הוא אומר. כי מזה שנים משילה אלעל חרם כלכלי על העולם הזה. מאחר שחברת אלעל היא אחת מנותני המודעות הגדולים במדינה, מסתכם חרם זה ברבבות לירות. איננו יכולים לטעון כי חרם זה בא עלינו במפתיע, שלא באשמתנו. היינו בהחלט אשמים בו. הדבר אירע בשעה שיואל פלגי, אז האיש המרכזי באלעל, עלה על דוכן העדים של משפט אייכמן.

בעת חקירת השת"י, נתגלו דברים מוזעזעים. פלגי הודה שספרו, רוח גדולה באה, עליו התחנך הנוער, אינו אלא מסכת שקרים. הוא הודה שבהזדמנות מסויימת בבודפשט הרים את ידו בברכה הנאצית. בתום העדות שוב לא ניראה כניבור.

עיתונאי המדינה דיחחו על מאורע זה ב-7 התאפקות צילאית. הם ידעו מי זה פלגי. אולם העולם הזה, שנתן את הדחיפה ה-7 ציבורית הגדולה למשפט קסטנר, דיחח על

פלגי

עדות דרמאטית זו בהרחה ובגלוי-לב. יכולנו לתאר לעצמנו, כמובן, כי ב-7 זה מסתיימים יחסינו המסחריים עם אלעל. לא טעינו. אם היחסים לא חזרו לתיקונם במרוצת השנים — הרי זה שוב באשמתנו. הקדשנו לאי-על כמה וכמה סידרות-גילויים, בהן חשפנו את ליקוייה ושבאותיה של הנהלת חברת התעופה. יכולנו להרשות לעצמנו לכתוב בגלוי-לב, כי גם בשטח אחר נהגנו כפי שלא נהגנו שום עתון ישראלי אחר: מעולם לא לקחנו מאלעל כרטיסי-חינם. כל טיסה של כתב העולם הזה ברחבי העולם, מחירה שולם במלואו. זוהי תופעה מיוחדת-במינה — כי בכל שאר עיתוני הארץ נהוג לקבל, באופן אוטומטי, כמה וכמה כרטיסי-חינם בשנה, ששחיים מגיע להרבה אלפי לירות.

★ ★ ★

אומרים לי כי דחקא ערב השביתה ה-7 אחרונה של אצ"א החליטה אלעל לבטל את החרם עלינו — לא מפאת שינוי דעת הנהלה על קו העיתון, אלא מפאת הערכת חשיבותו של השבועון המסויים כמכשיר פרסומי ראשון במעלה. כי העולם הזה, יותר מכל ביטאון אחר בארץ, הוא עיתונה של האינטליגנציה הצברית החדשה, התופסת מקום מרכזי בין לקוחות אלעל. באה השביתה — ומבל ליהס רגע, הביע העולם הזה את דעתו הגלויה. מחוץ ל-7 ביטאוניס רעיוניים, כמו אתגר וקול-העם, היה העולם הזה העיתון היחיד בארץ שהצדיק את אצ"א, שהוקיע את רעיון השימוש במפרישי-שביתה זרים. אם לא עלה בידי אפרים בן-אריזי לשבור את אצ"א סופית, אם נאלץ להסכים לפשרה, הרי יש להעולם הזה חלק נכבד בכך.

מדוע היה העולם הזה העיתון היחיד? מדוע נרתמה כל העיתונות העברית, ללא שום יוצא מן הכלל, לניהול המלחמה ה-7 פסיכולוגית של אלעל נגד טייסיה? כבר הזכרנו את טיסות-החינם — ובין כל הכותבים על השביתה בעיתונות, לא היה אף אחד שלא טס מימיו על חשבון

מכתבים

עצמם מתכוונים גם עתה לרחוץ בנקיון כפיהם. איזה אסון קסלני צריך לבוא עלינו, חלילה, עד אשר ישתכנעו אזרחי ישראל כי לא

הגליון הבא של "העולם הזה" יוקדם בשלושה ימים, לרגל חגי הפסח. הגליון יופיע בקיוסי קים כרחבי הארץ ביום ה-7 ראשון הבא, ומופסו הראוי שונים יגיעו למכירה ברחובות תל-אביב במוצאי-שבת.

שעיר לעזאזל
עלי להביע את הערכתי והוקרתי למאמרם במצויין, "גלים סביב בוגל" (העולם הזה 22:1). כמאמרים רבים אחרים בעיתונכם, מנלה גם כתבה זו מידה רבה של ידיעת העניינים, שיקול מדיני נכון וכוסרת-תגובה מהיר וקולע. לצערי, זוהי תופעה נדירה למדי בימים אלה של סערות גועשות וזכרות באזורנו, וגם כקרב החברה הישראלית עצמה. הנה, למשל, ההתנפלות של עורך "ידיעות אחרות" נות" דווקא על שרת-החוזן גולדה מאיר, אשר הרי לכל הדעות לא היא אשר יוסה ופנתה גם כיום את המדיניות הנרמנית ה-7 כושלת של ממשלת ישראל. ראשי-מעצביה של מדיניות זו, חסרת ה-7 תבונה והכבוד הלאומי גם יחד, הארונים דויד בוגוריון ושמעון פרס, אף לא גילו אומץ-לב והגינות מספיקים, כדי לבוא ב-7 עצמם לדיון על מדעני-הטילים הנרמניים כנכסת. הם מצאו לעצמם שעיר-לעזאזל, והם

מי האיש הזה?

מדוע הוא מסתתר?

